

Норасмий таржима!

**«ЎЗБЕКЭКСПЕРТИЗА» АЖ
ДИВИДЕНД СИЁСАТИ ТЎҒРИСИДА
НИЗОМ**

МУНДАРИЖА

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

II. ДИВИДЕНД ҲАЖМИНИ АНИҚЛАШ ВА ҲИСОБГА ОЛИШ ТАРТИБИ

III. ДИВИДЕНД ТЎЛАШ ТАРТИБИ ВА МУДДАТЛАРИ

IV. ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН ДИВИДЕНДЛАР УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

V. МАЪЛУМОТНИ ОШКОР ҚИЛИШ ТАРТИБИ

VI. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Ушбу дивиденд сиёсати тўғрисидаги Низом Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги, “Ўзбекэкспертиза” АЖ Устави, 2015 йил 31 декабрдаги №9 қарори билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув кодекси ва бошқа ички ҳужжатларга асосланиб тайёрланган. Бу Низомда дивиденд сиёсатига тегишли умумий масалалар акс эттирилган.
2. Дивиденд сиёсати акциядорларнинг фаровонлигини ошириш ва жамият капитализациясини кўпайтиришга қаратилган. У акциядорлар ва бошқа манфаатдор шахсларга жамиятнинг дивиденд сиёсати тўғрисида маълумот беришни ҳадафлайди. Низом кузатув кенгашининг дивидендлар миқдори ва тўлов тартиби тўғрисидаги тавсияларини белгилашда асос бўлади. Агар дивиденд тўловлари билан боғлиқ тахлитлар қонун, Устав ёки бу Низомда белгиланмаган бўлса, акциядорлар ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш зарурлиги асосида ҳал қилинади.
3. Ушбу дивиденд сиёсати 2016–2018 йилларга мўлжалланган. Жамият ушбу даврда соф фойданинг камида 30 %ни дивиденд сифатида тўлашни режалаштирган. Қолган маблағлар жамиятни ривожлантириш, уставий капиталга капитализация қилиш ва бошқа қонунли мақсадларга йўналтирилиши назарда тутилган.
4. Жамият капитализациясини акциядорлар учун даромад манбани сифатида кўради. Сиёсат максимал акция бозори қийматини таъминлаш мақсадида олинган фойдадан дивиденд сифатида тўланадиган ва капитализация қилинадиган қисмлар нисбатини оптималлаштиришдан иборат.
5. Дивиденд сиёсати қуйидаги принципларга асосланган:
 - ошкоралик — жавобгарлик ва қарор қабул қилиш шартлари очик бўлиши;
 - ўз вақтида амалга оширилиш — дивиденд тўловига вақт белгилаш;
 - асослилиқ — жамият ижобий молиявий натижаларга эришган тақдирдагина, режалар ва инвестиция программалари асосида тўлов;
 - адолатлик — акциядорлар учун тенг ахборот ва ҳуқуқ;
 - мукамаллик — дивиденд сиёсати тартиб ва принципларига қатъий риоя;
 - ривожланиш — корпоратив бошқарувни такомиллаштиришга мос равишда қайта кўриб чиқиш;
 - барқарорлик — дивиденд тўловларининг барқарор даражасига интилиш.
6. Дивиденд тўлаш ёки тўламаслик тўғрисидаги қарор умумий овоз бериш асосида акциядорлар умумий йиғилишига тааллуқли.
7. Эълон қилинган дивидендларни тўлаш жамият мажбурияти ҳисобланади. Тўлов билан боғлиқ харажатлар (солиқ ҳисоблаш, тўловларни амалга ошириш, почта ва бошқа) акциядорларга юкланмайди. Жамият бу мажбуриятни бажармаса, қонунчиликка мувофиқ жавобгар.
8. Кейинги ҳолларда дивидендлар тўланмайди:
 - акциялар чиқарилмаган бўлганда;
 - жамият томонидан сотиб олинган/қайтариб олинган акцияларнинг эгаси сифатида;
 - қонунчиликда кўрсатилган бошқа ҳолатларда.
9. “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонунинг 54-моддасига асосан жамият баайни шараф бўлиши мумкин бўлган айрим ҳолларда дивиденд тўлови ва қарори қабул қилинишига ҳақли эмас.

II. ДИВИДЕНД ҲАЖМИНИ АНИҚЛАШ ВА ҲИСОБГА ОЛИШ ТАРТИБИ

10. Жамият дивиденд тўлаш тўғрисида қарорни биринчи чорак, ярим йиллик, тўққиз ойлик ёки молиявий йил натижалари асосида қабул қилиши мумкин. Биринчи чорак, ярим йиллик ёки тўққиз ой натижалари бўйича қарор уч ой ичида қабул қилиниши керак. Дивидендлар соф фойда ва ажралмаган ўтган йиллар фойдаси ҳисобидан тўланади. Привилегияли акциядорлар дивидендлари махсус жамият фонди ҳисобига тўланиши мумкин. Молиявий ҳолатни яхшилаш ва дивиденд тўлови натижасида оборотдан маблағ чиқишнинг олдини олиш мақсадида “ўлимга хизмат қиладиган қарз” учун захира яратилади.
11. Дивиденд тўловлари бўйича қарорни акциядорлар умумий йиғилиши қабул қилади. Кузатув кенгаши тўлов ҳажми ва тартиби бўйича тавсиялар тузади; қарор мазкур тавсиядан ошмаслиги керак.
12. Қабул қилинган қарорда дивиденд тўланадиган акция тури, бир акцияга тўланадиган сумма, тўлов муддати, тартиби ва давомийлиги кўрсатилиши шарт. Қонун ва ички ҳужжатлар талабларига мувофиқ бўлмаган ҳолларда дивиденд ҳисобланмайди.
13. Тавсияланган дивиденд ҳажми кузатув кенгаши томонидан қуйидаги асосларга кўра белгиланади:
 - аудит хулосасига эга соф фойда;
 - келгуси молиявий–ҳўжалик режалар;
 - жамиятнинг айти даврадаги оборот маблағлари ва қарзи тузилиши.
14. Кузатув кенгаши дивиденд ҳажмини белгиласанда тўлов жамиятнинг барқарор молиуавий ҳолати ва оборот маблағларининг ҳолатига мувофиқ бўлишини таъминлаши зарур. Бу тўлов қўшимча кредит ёки режада кўрилмаган сарфлардан иборат бўлиб, жамиятга қийинчилик туғдирмаслиги керак.

III. ДИВИДЕНД ТўЛАШ ТАРТИБИ ВА МУДДАТЛАРИ

15. Дивидендлар нақд пул ёки ҳуқуқий тўлов воситалари билан, ёки жамият қимматли қоғозлари орқали тўланади. Аҳолининг миллий валютасида ёки хорижий акциядор ҳолатида акциядори ёзма талаб билан эркин конвертация қилинадиган валютада тўлов талаб қилиши мумкин.
16. Тўлов муддати акциядорлар йиғилиши қароридан сўнг 60 кундан узоқ бўлмаслиги керак.
17. Агар акциядор белгиланган муддатда тўлов олмаса, жамият ушбу норивожланган тўловларни уч йил давомида тўлаб бериш мажбуриятига эга.
18. Агар жамият томонидан тўлов вақтли амалга оширилмаса, марказий банк қайта молиялаштириш ставкаси асосида жарима ҳисобланади, унинг ҳажми номаълум тўланмаган дивидендлар суммасининг 50 % дан ошмаслиги керак.
19. Акциядорлар билан ишлаш ва тўловни ташкил этиш жамиятнинг тегишли тузилмаси ва бухгалтериясининг зиммаси.
20. Акциядор ҳар қандай вақтда дивиденд ҳисоблаш, тўлов ва солиқ тўловлари тартиби тўғрисида маълумот сўраши мумкин.
21. Дивиденд олиш ҳуқуқига акциядорлар реестрида, дивиденд тўлови ҳақидаги қарор қабул қилинган йиғилишгача киритилган шахслар эга.
22. Агар акциялар бир неча шахс ҳиссасида бўлса, дивиденд уларнинг улушларига пропорционал тақсимланади.

23. Акциядор маълумотларидаги ўзгартиришларни инвестиция воситачиси ва/ёки марказий депозиторияга ўз вақтида маълум қилмаса, улар унга етказилган зарар учун жавобгар бўлмайдилар.
24. Агар акциядор жамоатга нотўғри банк реквизитлари ёки манзилни берса, ҳужжатни ўз вақтида маълум қилмаса, жамият бундаги зарар учун жавобгар бўлмайди. Қайтариб олинган нотаъмин суммалар яна тўланганда, тўлов ва қайтариш харажатлари суммадан ушлаб қолинади.
25. Жамият дивиденд тўловида солиқ агентидир. У солиқ тўланганидан кейин қолган суммани тўлайди. Акциядору тегишли солиқ имтиёзларига эга бўлса, бунни тасдиқловчи ёки солиқ агентга тақдим этилади.

IV. ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН ДИВИДЕНДЛАР УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

26. Жамият барча турдаги акцияларга эълон қилинган дивидендларни тўлаш мажбуриятига эга.
27. Ҳеч бир акциядорга бошқалардан илгари тўлов қилинмайди — барча учун тенг ҳуқуқ.
28. Ижро этувчи орган дивидендларни тўлиқ ва ўз вақтида тўлаш учун жавобгар. Назорат кузатув кенгаши ва ревизион комиссия томонидан амалий назорат олиб борилади.
29. Кузатув кенгаши йиғинларида дивиденд тўлаш жараёни муҳокама қилинади. Агар тўловда кечиктириш ёки тўлиқлик бўлмаса, масъулларга нисбатан санкциялар қўлланилиши ёки қўлланилиши учун ташаббус кўрсатилади.
30. Жамият ўз мажбуриятларини бажармаса, акциядорлар суд орқали қулай дивиденд тўловини талаб қилиш ҳуқуқига эга.
31. Жамият солиқ агентлик мажбуриятларини бажармаса, қонунчиликка мувофиқ жавобгар бўлади.

V. МАЪЛУМОТНИ ОШКОР ҚИЛИШ ТАРТИБИ

32. Низом ва унинг ўзгаришлари жамият корпоратив веб-сайтида қарор протоколи тузилганидан сўнг ўн кун ичида эълон қилинади.
33. Дивиденд тўлови тўғрисидаги қарор қабул қилинганида, жамият зарур ҳуқуқий манбааларга мувофиқ муҳим фактлар тўғрисида хабар беради ва акциядорларга электрон почта орқали билдирув юборилади.
34. Дивиденд тўлангандан сўнг ҳам жамият мана шу шаклда маълумот тарқатади.

VI. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

35. Ушбу Низом ва унинг ўзгаришлари акциядорлар умумий йиғилиши томонидан тасдиқланади.
36. Ўзгаришлар кузатув кенгаши аъзолари, ревизия комиссияси, ички аудит хизмати ёки ижро этувчи орган раҳбарининг таклифлари асосида киритилиши мумкин.
37. Агар Низомнинг айрим моддалари қонун ёки Уставга зид келса, улар кучини йўқотади ва бу масалаларда қонун ва/ёки Устав нормаларига амал қилиниши шарт.